

Heiliger

Diss.
epist.

1727

12340.

Pa

N° 47

33

DISSERTATIO EPISTOLICA
qua
Præcipua Banni Imperialis Capita
occasione
DISPUTATIONIS INAUGURALIS
de
*Statu excommunicatorum civili ex men-
te Protestantium*

quam
VIR

Clarissimus, Amplissimus, Consultissimusq; Dominus,

**DN. WOLFFGANG
ANDREAS FERBER,**

J. U. L.

Advoc. Elect. Immatr. atque Senator Zwickaviensis,

Pro obtinendo GRADU DOCTORALI

IN ACADEMIA FRIDERICIANA HALLENSI

d. Julii M. DCC. XXVII.

habuit,

ex LL. Imperii & Historia expendit

simulque

Consultissimo Dn. Doctorando tanquam Amico suo

integerrimo

de adipiscendis honoribus Academicis sincerè gratulatur

August Gotthelff Hilliger, J. U. D.

DRESDÆ, JOH. CONR. STOESSELIUS, Typ. Aul. impresit.

Kyp 1884

QUUM TE in Disputatione Tua *Occasio Dis-*
inaugurali, *Statum excommunicatorum ci-*
villem ex mente Professorum expositorum
esse ex litteris tuis Halæ Venedorum nu- *sertatiuncule*
per ad me datis cognoverim: Ille autem *& ejusdem*
haud levem affinitatem cum Proscripto- *argum.*

rum seu Banno imperiali notatorum statu ac conditione ha-
beat, quædam ad hunc pertinentia, nec ubivis obvia disser-
tatiuncula hac notare, maxime autem ea, quæ inter maximi
Nominis Jure Consultos hæcenus disputata vel per leges Im-
perii novas mutata sunt, ex ipsis Legum publicarum fontibus,
Historia, & viridi earundem observantia, utpote omnium
optima interprete evolvere, atque adstruere constitui. In
Banni autem vocem ejusdemque originem & variam signifi-
cationem hac vice non inquiram, quum hac in re, & LL-
MNÆUS (a) & du FRESNE (b) omnibus facile satisfaciant,
sed hoc tantum monco Bannum, quod Italis Bando
Gallis Bannissement, & Latinis alias Prescriptio (imperialis)
(rectius forsan quam Bannum) dicitur, nobis significari, die
Reichs-Acht, Reichs-Ängnade. Hocque recte distingvi
in primum & reiteratum, die Acht und Ober-Acht. In

Nomen & si-
gnificatio
Banni.

Distictio in pri-
imum & rei-
teratum.

A 2

pri

(a) ad Capit. Carol. V. Art. 32. p. 248.

(b) in Gloss. sub Voc. Bannum.

prius qui incidit nec bona nec famam perdit, utrumque autem amittit, qui Superiore notatus est proseriptione. (c) Nec accedimus illustri Domino de LUDSVIG (d) adserenti per *Nicht* saltim intelligi *Bannum provinciale*, per *Ober-Nicht* autem totius Imperii, & hinc utrumque ex Imperii decerni Legibus. Contrarium siquidem testantur Saxonæ & Austriæ terræ in quibus utrumque decernitur, tam *primum* quam *reiteratum* (e) Hoc autem in multis ab *imperiis* differre, nec vim suam extra territorii limites exserere, facile & eo lubentius concedimus quum vox *imperium* in Saxonico jure tantum territorium denotat *BLUMIUS*. (f) Jam autem *Imperiale*, de quo acturi sumus *bannum* nobis describitur, quod sit *Censura s. coercitio*, qua quis ita ab Imperii Romano Germanico excluditur, ut a nemine in *Clientelam*, *fidem*, aut *amicitiam* recipi, ab omnibus vero tam in *persona*, quam *rebus* sub eo imperio suis impune offendi possit. (g) Ab hac autem coercitione seu vera proseriptione differt *privatio* (*omnium bonorum & jurium Imperii*) seu *bannum* latius sic dictum, quam, *privationem* scilicet *Bonorum & Jurium*, cum *BLUMIO* (h) recte omnino coercitionem nominaveris, qua quis ita ab Imperio Romano excluditur, ut a nemine in *Clientelam* *fidem* aut *amicitiam* recipi ab omnibus vero in *Bonis* sub eodem Imperio suis offendi queat. Unde simul apparet, *Bannum* s. *Proseriptionem*. *strictè sic dictam* in eo solummodo a *Privatione* differre quod in *banno*, præter *offensionem bonorum*,

Descriptio
banni.

de quo differit
privatio.

Ejus Definitio

Differentia
banni &

(c) Ord. pac. publ. de anno 1521. Tit. Poen aller Friedbrecher.

(d) ad Aur. Bull. p. 94.

(e) De quo vide sis BERGER *Oecon. Jur.* p. 1197. & *Fil. animadv.* ad *Coecj.* Jus publ. p. m. 331.

(f) ad O. C. Tit. 25. n. 37. *Webn. Soc. Nicht. Bers.* si vero *bannitus*,

(g) *Ibid.* *BLUMIUS* ad *Process. Cameral.* Tit. 29. n. 79.

(h) *cit. loc. n.* 80.

rum, etiam permilla sit, *offensio Corporis s. personæ banniti*; quæ in privatione exulat, ideo ut *privatus* ultra Bonorum periculum *corpore offendi non possit*. Priusquam autem ad ulteriora progrediamur merito paulo penitius, inquirimus, cui nam hoc jus decernendi bannum s. proscriptionis imperialis competat? Quosdam hoc jus soli Imperatori nostro Romano vindicasse, & inter ejus reservata retulisse in vulgus notum est. (i) Imo & Imperatores ipsos, jure hoc aliquando solos usos esse exempla ipsa loquuntur. Quis etenim ignorat, *FRIDERICUM BARBAROSSAM* solum *OTTO NEM PALATINUM* proscrispisse? (k) Quis quæso nescit *CAROLUM V. JOHANNEM FRIDERICUM* Electorem atque *Hassia Landgravium PHILIPPUM* irrequisito Statuum consensu banno notasse? (l) Quorum Exemplum *RUDOLPHUS II.* in proferibenda urbe *DONAVERTENSI* (m) & *FERDINANDUS II. FRIDERICUM PALATINUM, CHRISTIANUM ANHALTINUM & GEORGIIUM BRANDENBURGICUM COMITEM DE HENLOE*; irrequisito statuum & Electorum consilio proferibendo (n) secuti sunt: Utut autem hæc omnia vera sunt, antiqua tamen non solum tempora testantur, ante *FRIDERICI & CAROLIV.* aetatem neminem ex Imperatoribus Romanis proscrispibendi jure solum usum esse, (o) sed semper statuum Imperii adhibuisse Consensum & Consilia, quemadmodum *FRIDERICI I.* qui *HENRICUM LEONEM*, a quo in Italia frivole

privationis.

Judex competens in Processu banni.

Soli Imperatores aliquando proscrisperunt

Exempla.

Ante CAROLI V. tempora semper statuum consensus adhibitus fuit quod probatur.

A 3

- (i) *GAILIUS*, d. P. P. II, n. 3. *BLUM.* ad *Ord. Cam.* Tit. 25, n. 28.
 (k) *OTTO FERISING.* d. G. *Friderici* Lib. I, cap. 63.
 (l) *HORTLEDER* d. C. B. *Germ.* Lib. III, cap. 16.
 (m) *LUDOLPHI Schau-Bühne* lib. VII, cap. II.
 (n) *LONDORP.* Tom. II, Lib. VI, c. I. & II, ubi ipsa declarationis in bannum formula extat.
 (o) *Sid.* *LIMNÆUS* ad *Capitul.* *Ferdinand.* III, p. 719.

6 DISSERTATIO EPISTOLICA.

Exemplis

Nec Electores
exempla con-
traria ratiba-
buerunt sed
desuper con-
questi

quo effecerunt
ut Capit. FER-
DIN. III.
ipsorum con-
sensu expres-
se reseratus
fuerit.

le derelictus erat (p) OTTONIS IV. qui Wittelsbachium (q) & MAXIMILIANII. qui omnes Grumbachii Socios & receptatores (r) communi statuum consensu banno notare, aliaque jam non dicenda probant Exempla; Sed & Electores alique Imperii Status ac Principes Superius allegata Imperatorum, consensu ipsorum posthabito, decreta banna, silentio haud praeterierunt, sed dum FERDINANDUS II. ipsorum Consensum & Consilia in proscribendo Palatino, plane non requireret, illi, maxime autem Elector Saxoniae atque Brandenburgicus eandem banni declarationem pro legitima non agnoverunt (s) & tam graviter hac de re conquesti sunt, ut postea in Tractatibus Pacis Westphalicae de modo declarandi statum Imperii in bannum deliberatio omnino fuerit instituta, & licet tunc nihil concluderetur, (t) sed res ad proxima comitia, per R.I. novissimum (u) denuo prorogata, rejiceretur, attamen id tandem effectum ut, dum in Capitulatione CAROLI V. hoc saltem contineretur, ne status sine praevia Cause cognitione in Bannum declararetur, in Capitulatione FERDINANDI III. (w) cautum omnino fuerit, ne sine Consilio & Consensu Electorum fiat, ohne Wissen, Rath und Willigung des Zeil. Reichs Chur-Fürsten, quod & in posterioribus Capitulationibus non fuit neglectum. (x) At nec in hoc ce-
teri

(p) Otto de S. Blasio, cap. 24.

(q) Id. Cap. I.

(r) R. J. Auguste d. a. 1566. §. 7. seqq.

(s) apud LONDORP. Tom. II. cap. declaratio nullitatum in causa declarationis in bannum Palatini exhibetur. BURGOLD, P. III. Diss. VI. LUDOLPH. Schau-Bühne lib. 23. c. 2.

(t) J. P. Art. VIII. §. 3.

(u) §. 192.

(v) Art. XXX.

(x) LEOPOLD. Art. XXVIII. JOSEPHIN. Art. XXVII.

teri substiterunt status, sed, quum animadverterent, quod in dicta Capitulatione tantummodo Electorum consensus reservatus fuerit, data nova occasione, quum scilicet Imperator JOSEPHUS Bavarum banno notaret (y) atque Coloniensem feudis suis privaret, adhibito saltim consilio Electorum, sua quoque Jura & ad banni declarationem necessarium adensum quidam Imperii Principes Reges puta Svecia atque Dania ratione Provinciarum Germania, Duces Saxo-Gorbanus, Isenacensis, Brunsvicensis, Württembergensis, Mecklenburgensis, Landgravii Hasso-Casselanus & Darmstadiensis exhibita de super Aulæ Cæsareæ solemnī protestatione (z) ex ipsissimis Capitulationibus Leopoldina nempe & Josephina (aa) quibus Imperatores se declararunt obligaruntque se in omnibus causis majoris momenti, sine consensu statuum nihil acturos, nec a sessione & voto suspensuros esse, vindicare salvareque fuerunt solliciti. Nec felici eorundem opera carebat successu. Postquam etenim Clementissimus Imperator hoc tantum eorum commentario reponeret, se per Capitulationem in declaratione status in bannum ad consensum Electorum esse ad strictum, nec tamen defuturum, ipsorum monitis (bb) si communi aliud decerneretur consensu, hoc autem ut efficeretur, novæ mutæque inter utrumque Collegium Electorale scilicet & statuum adsumerentur consultationes esse necesse; dicti Principes clementissimæ huic declarationi insistentes, omnem postea contulere operam suam, ut communicatis, inter

quorum Festi-
gii & ceteri
status inniten-
tes

juragbe sua
protestatione
obvinctes i-
dem effice-
runt, ita ut

utrum-

(y) *Conclusum Collegii Electorale bannique publicationem exhibet FABER in der Staats-Canzley Tom. XI, c. XI. LUNIG, P. Gen. Cont. II, Fortses. p. 304.*

(z) *quam habet FABER in der Staats-Canzley Tom. XII, cap. XI & Tom. XIV, c. V. Electa J. P. Tom. I, p. 591.*

(aa) §. III.

(bb) *FABER Staats-Canzley Tom. XII, c. 11. & Tom. XIV, c. 5. monatlicher Staats-Spiegel Jul. 1707. p. 33.*

Proscribendi jus statum imperii Capit. Carol. ad comitiam statutum sensum adstrictum sit. utrumque Collegium Consiliis iisque, unanimi Concluso, unitis novæ Augustissimi nostri Imperatoris Caroli II. Capitulationi (cc) eorum placitum, quo declaratio status in bannum imposterum ad omnium tam Electorum quam Ceterorum statuum communem, comitialemque consensum atque Consilium adstricta est, infereretur. Ideoque nullum amplius est dubium hodie Imperatorem non solum, sed una cum Imperiali Collegio in Causis declarationis status in bannum, iudicium demum esse verè competentem, unde & eo minus eorum sequenda est opinio, qui Proscriptionem ipsis Imperatorum reservatis adlociarunt. Imo nec eam admittere possumus distinctionem, cui illustris Dn. de Cocceji (dd) innititur, quum duplici sensu ejus reservata exponenda putet. 1) Scilicet si Imperator solus, absque consensu & conventu statuum decernere possit (ee) & 2) eum solus Imperator in Imperio adhibito tamen consensu statuum, non vero status in territorio facere quid possit, hucque proscriptionem status referat; quum etenim reservata cum aliis potius (ff) propriè ita definiamus, que soli Imperatori competant jura, sic ut neque status in comitiis, neque in territorio ulla ratione concurrant, quibus facile deprehendit, proscriptionem, neutro sensu ad reservata trahi posse. Licet autem soli Imperatori & Collegio Imperiali, jus statum in bannum declarandi competat ea propter tamen Camera imperiali Jus suum subditos Imperii, in causis fractæ pacis, absque Electorum & statuum contentu proscribendi non denego, sed eo libentius ipsi adstruo, quum & Blumius (gg) & Faber (hh) multa hac in re fundatæ exercitæque jurisdictionis suæ adle-

Illustr. Dn. de COCCEJI distinctio inter reservata notatur & rejicitur.

Camera Imperiali competit quoque jus banni.

(cc) *Art. XX.*

(dd) *in Juris publ. Prudent. Cap. xxiv. §. 6.*

(ee) *quorum Capita cit. loc. §. 3. exhibet.*

(ff) *Dn. de BERGER in animad. ad Coccej. cit. cap. §. 6. p. m. 337.*

(gg) *Tit. 25. §. 28. ad Process. Camerat.*

(hh) *Staats-Cantzley Tom. IV. p. 694.*

DISSERTATIO EPISTOLICA, 9

gent exempla, sed & concurrentem cum Imperatore ipsi ad-
 scribant jurisdictionem, ideoque & præventioni locum relin-
 quant (ii) Imo Camerae idem Jus in R. l. novissimo (kk) con-
 firmatum esse, nemini non constat: Et allegatum à FABRO
 Exemplum *VValtheri Caunotte ob contumaciam à Camera Anno*
1698. banno damnati abunde testatur; Illud ipsum *contumacia*
Bannum autem in Imperiali Camera amplius non invenire
 locum, sed plane abrogatum esse, per *Capitulationem Caro-*
linam (ll) edocti sumus. De *Judiciis Banni Imperialis* cer-
 ti, nunc quoque de personis, quæ illi subjacent nobis dispi-
 ciendum est. Eo autem, quemadmodum putat SCHWEDER
 (mm) alique non solum statum Imperii die *Stände des Reichs*
und andere dessen Glieder, sed & alios, qui Imperii non
 sunt status notari posse adfirmare non dubitamus. *Histo-*
ria enim nos docent, *Grumbachium* (nn) ob attentata contra
Herbipolitanos, & Lutberum in Comitibus Wormatiensibus
 1521. *Imperii Banno* quoque percussos atque damnatos ef-
 se. (oo) Hinc quoque Præfecti militum, qui sine consensu
 militum delectum instituunt, & perjuri banno ex lege Im-
 perii notari debent. (pp) Nec universitates ab eo immunes
 esse *Donawertha, Brema & Erfurtum* nobis sunt exemplo. (qq)

Bannum con-
tumacie abro-
gatum est.

Persona quæ
banno notari
possunt sunt
tam status im-
perii quam a-
lii qui imperii
immediate
non subsunt

Exempla Non-
Statuum

etiam univer-
sitates banni-
untur
ut &

B

Non

(ii) R. J. d. a. 1512. §. und ob Strungen. Ord. P. P. d. a. 1512. GALL.
 2. P. P. c. II. v. 3.

(kk) §. 162.

(ll) §. 20. circa finem. & Und so viel das Bannum contumacia belan-
 get.

(mm) Jus publ. cap. 21. §. 1.

(nn) R. J. Augustæ d. anno 1566. §. 7. Ratisbonæ d. a. 1567. §. 45.

(oo) SLEIDAN lib 3.

(pp) R. J. Trevir & Colon pars prima de an. 1512. §. 6. R. J. Ratis-
 bonæ de ann. 1544. §. 35.

(qq) HAPPEL, histor. mod. Europ. p. 243. & 655. Vita LEOPOLDI p.
 473. aliisque,

IO DISSERTATIO EPISTOLICA.

Non solum autem ipsi delinquentes eo percutiuntur, sed & *receptatores.* eorum receptatores (rr) nec enim hic nobis desunt exempla; siquidem & Dux Saxoniae JOH. FRIDERICUS nulla alia de causa quam quod *Grumbachium* receperat, in idem bannum incidere. (ss) Imo ut nec in diverforia ut hospites eos recipere liceat. (tt) Impune autem *bannitos* recipiunt tam ipsorum *Parentes*, quam *liberi* (uu) utpote qui ob amorem, reverentiam pietatemque quam sibi invicem debent, merito excusantur & sic quoque poenam, in receptatores imperiali lege statutam evitant. Pari quoque immunitate a banno ii fruuntur, qui ex privilegio *bannitos* recipere valent. Quale Privilegium, *ARCHIDUCIBUS AUSTRIÆ, DUCIBUS WÜRTEMBERGENSIBUS, Comitibus de Leiningen, Marchionibus Hochbergensibus, Aquisgranensibus, Ulmensibus & Memmingensibus, nec non Monasterio Salem-Schweilensibus* adscribitur, (ww) ut tamen hac de receptione mediatorum *banno* notatorum intelligas, Status enim immediatos imperii, si banno damnati sunt, nec privilegio munitus impune potest recipere, fovereque. (xx) Nunc autem quoque eorum facienda est mentio, qui banno nostro imperiali plane non feriuntur, sed *privazione Bonorum* tantummodo plectuntur si in crimina alias banno digna incidere. Quorum ad *Classem* imprimis referuntur *Personæ ecclesiastica Romanæ*

Liberi, Parentesque impune bannitos recipiunt, ut & quibus specialia privilegia gaudent.

Immunes a banno imperiales sunt.

Ca-

(rr) in *Recessu Herbipolitano* de anno 1289. in ord. part. Neustadt ann. 1467. apud MULLERUM FRIDERICO IV. Vorst. c. XLI. p. 292. Es sollen auch die, die den- und dieselben Frieden überfahren, wissentlich haufen, herbergen, ägen, træncken, hinschicken, oder ihnen Hülffe und Beystand thun würden, als Überfahrer des Friedens gestrafft werden.

(ss) MULLERI *Annales Sax.* ad ann. 1566.

(tt) RHETIUS in *disp. d. Hospitatur* c. 7. p. 16.

(uu) SCHWEDER *Jur. Publ.* cap. 21. §. 6.

(vv vv) SCHWEDER *cit. loc.* STRUP. *Jur. publ.* cap. 24. §. 13.

(xx) STRUP. *alleg. loc.*

DISSERTATIO EPISTOLICA. II

Catholica, cum enim hi solum Papæ adorantes Sceptrum (1) *Persona Ecclesiastica Romana Catholica.* Imperatoris Jurisdictioni amplius non pareant, nec in judicio aulico nec in Camera imperiali forum illis competens sit, vigore Concordatorum & observantiæ (yy) sed catenus tantum, quatenus bona ab, vel in imperio possident, hisce judiciis aliorum instar Imperii subditorum subsunt (zz) nec adeo a Cæsare banniri possunt, licet delictum banno dignum commiserint, sed bonis tantummodo, & juribus, privilegiisque, quæ ab Imperio habent privantur, (a) quod non solum Archiepiscopi Bremensis sed & novissimo *Josephi Clementis, Electoris Colonienfis* exemplo clare demonstratur, qui licet Electorali dignitate & terris privaretur (b) jure tamen Archiepiscopi, etiam ante restitutionem (c) semper usus gavisusque est. Alia verò Augustanæ Confessionis addictarum personarum ecclesiasticarum est conditio, hæ enim cum Pontificis Romani sacrum imperium non amplius colant (d) non possunt non Inridictionem Imperatoris judiciorumque Imperii agnoscere, quare etiam haud inepte sic sentiente *BLUMIO* (e) in Bannum Imperii proprie sic dictum omnino damnantur. Eadem ab imperiali banno immunitas, idemque Privilegium *Mulieribus* omnibus etiam illustribus bonaque immunita, ab & in imperio possidentibus, datum atque concessum est; adeo ut & illæ si vim publicam per suos Præfectos alteri inferri mandaverint, aut bannitos domo, mensave receperint,

B 2

(yy) *BLUM. Tir. 36. §. 43.*

(zz) *bid. form. Juram. in append. Exam. J. F. STRYK. x. 14.*

(a) *BLUM. Tit. 29. §. 86. ff. 114. hinc in Capit. Carol. Ant. 20. dicitur Ncht oder Privation.*

(b) *MYNSINGER Cont. 9. obsert. 58. FABER Tom. XI. p. 615. ipsam declarationis Formulam exhibet.*

(c) *pace Badens. art. 15. factum.*

(d) *R. J. de anno 1555. Damit auch 20.*

(e) *alleg. loc. §. 184.*

perire, vel aliud banno dignum commiserint, delictum, banno non feriantur, sed bonis tantum omnibus beneficiis, favoribus privilegiisque juris communis ac municipalis priventur. (f) Cujus exemptionis rationem a personali banno *DEY* Verfevelung Interpretes Juris merito in verecundia, pudore, pudicitia ejusque periculo quærent, ne scil. dum bannitorum corpus cujusvis invasioni exponitur, ea periculum incurrat. (g) Hanc siquidem cum vita pari passu ambulare, nec sicuti vita, sic castitas semel amissa postea restitui potest; *L. un pr. vers. maxime C. de rapto Virgin.* Eaque & pudicitia, ex eorum sunt numero, sine quibus ut *SENECA* (h) ait, vivere quidem possumus, sed ut mors potior sit. Et hæc quoque est ratio, quod virgini vel mulieri pudicitia defendenda servandaque causa violentum stupratorem interficere liceat. *l. 1. §. 4. ff. ad L. Cornel. de sic. C. si Paulus 11. caus. 32. quest. 6.* Imo & ille qui saltim blanda oratione pudicitiam mulieris attentat, injuriarum teneatur *l. 15. §. 20. ff. de injur.* quia ejusmodi attentatum, ad infamiam pertinet, *l. 1. §. 2. de injur.* Et ut veritas jam dictorum & hic eo magis elucescat, iterum ad Praxin Imperii provocamus & exemplum, quod observationibus suis nobis communicavit *MYNSINGER* (i) de femina quadam *AGNES Jim Hoff* dicta civi colonienasi adnotamus. Huic Personarum ecclesiasticarum, atque mulierum privilegio & hoc accedit, quod privationis sententia contra eas non sub dio, sicuti in banno fit, sed in ipso Consistorio Principis, judice pro Tribunali sedente (k) feratur, Personis merito adjungimus causas, seu delicta ob quæ banno imperiali quis punitur, quæ consistunt vel

Exemplo probatur,

Privationis sententia in Ord. Jud. loco publicatur.

Causæ banni seu delicta quæ fiunt, vel

(f) *GAILL. d. PP. Cap. 1. n. 34 & seq. BLUM, ad Ord. Camer. Tit. xxix, n. 117. MYNSINGER Obs. Camer. Cour. 8. Obs. 78. n. 7.*

(g) *BLUM alleg. loc. n. 117.*

(h) *Lib. I. de Benef. c. 11.*

(i) *cit. loc. n. 8.*

(k) *BLUM, cit. loc.*

vel in *committendo*, vel *omittendo*. *Committendo* peccat, qui ali- 1) *Committendo*
 quid agit contra Constitutiones Imperii, ut qui statum Imperii
 Augustanæ Confessionis, vel Romanæ Catholicæ religionis,
 propter eam ipsam religionem, fidem de facto vi turbat, (l)
 qui quocunque de causa, vel quocunque prætextu aliquem
 armis oppugnat, spoliat, obsidet, de possessione dejicit, (m) *fecit*
 qui alio quocunque modo contra Constitutionem de Pace publica
 aliquid tentat, minatur, conatur, ita tamen ut in actum ali-
 quem externum proruperit (n) 2) *Omittendo*.
 imperii Constitutiones in uno, vel pluribus articulis negle-
 xerunt; illis non paruerunt, sed in parendo se negligentes
 præbuerunt, aut moram fecerunt, (o) qui Collectas Tributa
 vel pecuniam imperio debitam exolvere recusant, in iis cavo
 exsolvendis moram dolose contrahunt (p) qui Cameralibus
 Citationibus mandatis, sententiis non moram gerunt. (q) Ob
 hæc enim, similiaque crimina quorum Catalogum *MYNSIN-*
GERUS cit. loco exhibet omnes regulariter vel *mediate* vel
immediate Imperii *subjecti status*, sive sint *imperii*, sive alias
 neminem nisi imperatorem recognoscences, etiam uni-
 versitates, ut allegata indicant exempla, banno imperiali
 mancipari possunt (r) ut tamen Contumaciæ Causas ex-
 cipias, quum, ut supra ex *Capitulatione Carolina* (s)
 do-

(l) *Recess. imp. de anno 1555. §. und damit solcher Friede ic.*

(m) *Kaysf. Land-Friede de anno 1555. §. und ob jemand.*

(n) *all. text. BLUM. ad Ord. Camer. Tit. 29. n. 28. usque ad n. 103. ubi
 15. causas discernendi banni allegat probatque.*

(o) *O. C. P. 2. l. 9. §. So jemand. Kaysf. Land-Frieden de ann 1548.
 Tit. von Pön der Verfabrung dieser Ordnung. R. 7. de anno 1569.
 §. ebenmäßiç.*

(p) *R. 7. de anno 1547. §. Würde sich aber. 1559. §. im Fall auch eini-
 ger Stand. anno 1613. §. eod. R. 7. Auguste de anno 1582. §. 14;*

(q) *O. C. p. 2. Tit. 18 p. 3. Tit. 43. Sc. Sc.*

(r) *R. 7. Wormat. de a. 1564. §. Und wollen wir als Römischer Kayser;*

(s) *§. 20. circa finem.*

docuimus, bannum Contumacia unanimi statuum con-
 sensu plane sublatum sit. Nunc vero ut & *Banni imperialis*
Effectus evolvamur necesse erit, I.) autem iis qui horrendo
 hoc proseriptionis iudicio percutiuntur, aqua & igni interdicitur,
 ita ut a nemine in Clientelam vel amicitiam recipi possint ac debeant, (t) II.) Infamia quoque proscripti notantur, (u) III.) Cujusvis invasioni quod vulgo *Vogelfrey* vocatur exponuntur (w) An autem per verba *aurea Bullae: impune invadere*, dasß an ihm ieder ohne Straffe versrevelen, & verba des Land-Friedens: *Ihr Leib und Gut* iedermann erlaubt seyn, dasß niemand daran freveln oder verhandeln soll und mag, &c. ea quoque cuius data sit licentia ut bannitum deprehensum occidere possit, frequenter inter Jctos haud infirmi subsellii quaesitum disputatumq; est. Affirmativæ inter veteres CLARUS, (x) GAILLIUS, (y) BLUMIUS, (z) inter recentiores autem HORNIUS, (aa) TITIUS, (bb) suo adsunt calculo, adfirmantes eum qui bannitum interficit, ab omni poena & culpa, tam in foro externo quam interno seu conscientia esse immunem, ac tutum, (cc) At enim vero si allegata verba sensumque eorum proprium, paulo penitus inspiciamus beneque ponderemus, quod verba nunquam impropianda sint (si ita loqui

Effectus banni aqua & igni bannito interdicitur. infamia notantur a quibus invadere possunt.

Queritur an & occidi a quocumque possint. quidam affirmant. qui recensentur.

(t) d. n. Land-Frieden d. ann. 1548. Art. Wie gegen. §. 6. Und wo. O. C. P. 2. Tit. 21. §. 6.

(u) A. B. C. I. §. 3. Land-Frieden de anno 1548. Art. 3.

(v) O. C. P. II. Tit. 9. §. 10. Und wo es verhalten.

(x) in praxi criminali §. homicid. n. 52. 54.

(y) de P. P. l. 2. c. 6. n. 12. seqq.

(z) ad O. C. Tit. 29. n. 182. §. 190.

(aa) Jur. publ. cap. 58. §. 1. p. 655.

(bb) Jur. publ. lib. 6. c. 2. §. 64.

(cc) RHETIUS in Disputat. de jure necessaria defens. cap. 3. n. 17. ubi tamen distinguit an inter nece: zelo justitiae, an ex odio erga bannitum fiat, & priorem demum approbat.

qui licet) maxime in causis odiosis, ubi odia potius re-
stringenda quam extendenda veniunt, haud difficile cogno-
scemus, quod, quum & Aurea Bulla & pax publica cit. loc.
tantummodo de *invasione*, & *deprehensione banniti*, vel *bono-
rum ejusque detentione* loquantur, ita scilicet ut eum *capiendo*, *de-
tendendoque eum* & *bona ejus* non delinquat, ea contra Augustis-
simi Legislatoris mentem ad bannitum interficiendi licentiam
& potestatem nullatenus trahenda atque extendenda sint;
alias enim & bona Bannitorum, si in sensu plane improprio
ista verba sumere velis & posses, occupanti cederent, quod ab-
surdum nemo sanus unquam statuerit. Neganti itaque senten-
tiae cum Dn. LIMNÆO (dd) & STRUVIO (ee) ut ad stipule-
mur eo minus dubii sumus, quum hæc nostra interpretatio aliis
Imperii legibus allegatas sat clare & quidem authentice inter-
pretantibus, ni fallor, recte conveniat. In pace enim Neu-
stadiensis (ff) verba sequentia sat clara leguntur: *Ob aber ie-
mand darwieder handeln würde, soll in unsere Käyserliche Acht
und Ober-Acht gefallen seyn, und ein ieder Macht haben, Ih-
me und Sie mit sambt ihren Hab und Guth an allen En-
den und Städen im Reich NB. anzuhalten, anzu-
nehmen* und mit ihm zu handeln, als sich mit *Ubersahren*
stisches Friedens und Geboths gebühret. Quis quæso verbis
his hanc tribuere aut potius effingere vellet sensum, quod
bannitum non solum invadendi, capiendi, eumque cum bo-
nis, suis detinendi, sed & occidendi unicuique data sit licentia
atque facultas, quum si genuino proprioque ipsorum insistas
sensui (cur autem improprianda forent?) nihil aliud infe-
rant, quam ut quilibet illum *capere* & *detinere*, *anhaltan*, *anzu-
nehmen*, possit nec ad id vel *judicii competentia* aut *potestas*

Negativa al-
legatur &

probatur

rejecta simul
& refutata
affirmativa.

(dd) ad A. B. Cap. I. §. 2. obserbat. 14.

(ee) in Jurisprud. publ. Cap. 24. §. 11. p. 1124.

(ff) MULLER IV. Borsf. Cap. XXI.

instantiisque
firmatur.

Nellus, Clarus
& Berlichius
notantur &
refutantur.

judicialis vel jussio requiratur; sed privato ausu ubique locorum peragi hæc omnia possunt. Ut tamen honorum apprehensionem ad eos quoque restringas, quibus vacantia bona, & delinquentium occupandi jus est. (gg) Hoc enim cum regulariter non liceat, nec quis sine autoritate judicis, aliquem captivum facere, bonaque ejus & possessionem invadere ac occupare possit; hæc in banni causa laxata ea tenus sunt jura, nec alia per remissionem *der Verfrevelung* permissa esse ac intelligi sobriè potest, licentia atque facultas. Quod ut eo securius, certiusque credam, & ea, quæ mulieribus, quoad personalem hancce deprehensionem legis Imperii data est immunitas, me adducit ac invitat. Quia enim per eam bannitos detinendi prehendi que licentiam, improbis sat opportuna, mulierum pudicitiam attentandi violandi que daretur occasio, Augustissimi Legislatores sine dubio, non tam vitæ quam potius castitati ac pudicitia, vitæ non solum pari sed & longe præstantiori ivere consultum, ne thesauro hoc plane irrecuperabili, tali modo excidant, atque priventur; quibus simul NELLI (hh) & CLARI (ii) falsa & sine dubio ex falso principio isto, quod bannitum occidere liceat, exorta opinio, ac si in mulierem bannitum impune adulterium committi possit, nec non BERLICHII (kk) stupratorem violentum, eadem ex ratione a poena stupri violenti eximentis sententia refellitur. (ll) In viam autem redeuntes, nec hoc nostra præterimus observatione, quod illa ipsa invalis persona & honorum bannitorum ad imperii fines tantum sit adstricta (mm) bannitosque

(gg) bene id observante monenteque STRUVIO Cap. 24. §. II. in not. in fine.

(hh) de Bannis. l. 2. quæst. 46.

(ii) in §. homicid. n. 56.

(kk) p. 4. Concl. 41 n. 49.

(ll) Adde ANTON MATTHÆI de Crimin. ad lib. 48. A. Tit. §. c. n. 4.

(mm) argum. l. ult. de jurisd.

que extra imperii fines, plane inviolabiles esse tam quoad *Extra Imperii fines tamen*
 personam, quam bona, imò & omnes actiones, quas erga *sives suas non extendit ban-*
 exterarum provinciarum incolas habent, ipsi manere sal- *num.*
 vas (nn) IV.) *Banniti quoque omnia bona feudaque amir-*
 iunt; ita tamen ut *immediata imperii feuda Fisco imperiali*
 cedant (oo) *Mediata vero Territorialis sibi adplicet Fiscus omnia bona*
 (pp) in tantum ut *Territoriorum Domini sibi tenore hujus Ca-*
 pitulationis, *allodia quoque recte vindicent.* V.) *Deplorando V.) Omnia ju-*
Bannitorum statui & hæc accedit calamitas, quod omnibus ra, privilegia
 iuribus dignitatibus regalibus ac privilegiis, i.e. sicut territo- *acregalia.*
 rio, ita quoque territorii *Juribus plane excidant, (qq) VI.) Jura tam*
 Civitatis autem solummodo, *sed & humanitatis jura amit-*
 tunt, quum & Cives imperii *Romano Germanici esse definant,*
 & quævis humanitatis, officiorumque vicissitudines, & com- *humanitatis,*
 mercia, & sic quoque quæ *juris gentium sunt, perdant. Sunt*
 extra protectionem, clientelam, & fidem imperii, habentur *juris gentem.*
 pro hostibus transfugis ac rebellibus, quos urbe domo men- *Etiam afflic-*
 sare recipere omnibus interdictum est. (rr) *Qua de causa &*
 actiones nullas, quæ *juris civilis sunt, vel ex obligatione, juram-*
 ento aut fœdere ipsis competunt, contra el'os instituere, imo *stituendas*
 ne quidem antea jam institutas, ulterius prosequi possunt, (ss)

C

per

(nn) *BLUM, ad C. O. Tit. 29. n. 85.*(oo) *Capitulat. Carol. §. 20. ob. Was nun denen also in die Ncht er-
Härten.*(pp) *cit. Capitul. C. d. 20.*(qq) *Lands-Frieden de anno 1548. Tit. die Von derer Friedbrecher. O.
C. p. 2. Tit. 9. §. So iemand. BRAUTL. Jur. publ. 3 c. 5. n. 14. Col-
leg. Publ. de Statu Rei Rom. F. 1. disp. 6. rh. 39. Lit. E. SIXTIN,
de Regal. lib. I. c. 6. n. 55. seqq.*(rr) *GAIL. l. 2. d. P. P. c. n. 20. BLUM, cit. loc. n. 82.*(ss) *BLUM, cit. loco 191. MENNING, Cent. 3. obs. 30. & ad eam contin.*

Ex-

quam instituitur.

ut & recon-
sentionea.

An alius ban-
niti actiones
usurpare pos-
sit? quod ne-
gatur refuta-
to simul THI-
LON. de BE-
NIGN.

Jure eligendi
quosque exci-
dunt status
Banniti.

per amissionem enim juris civitatis persona quoque eorum ad standum in judicio redditur inhabilis. Et licet bannitum ipsum convenire liceat, eique convento salva maneat defensio, utpote quæ nemini auferri potest, attamen neque ex L. diffamari provocatus comparcus postea agere, neque reconventionem contra eundem actorem a quo ipse conventus fuit, instituere valet (tt) Imò & fori privilegium amittit bannitus, hinc si princeps, Comes vel alius, qui privilegio primæ instantiæ (Derer Illustrage) gaudet banno vel privatione bonorum multatus & eo privatur, quod ex legibus Imperii adducto simul Archi-Episcopi Bremensis exemplo probat MYN-SINGER. (uu) Non immerito autem inter domitianas eam refero quæstionem, quam quidam effinxit, an alius actionem bannito competentem usurpare & in sui commodum possit prolequi? Adest equidem non nemo (ww) qui illam affirmat & ea quidem ex ratione, quia des Banniti Leib, Hab und Güter ieder manniglich erlaubt seyn. Actio autem sit inter bona & pars bonorum. At enim vero quum supra jam demonstraverimus, bona banniti non ideo cuivis permessa ejusque apprehensioni exposita esse, ut illa sibi adpropriare possit, sed ut eo facilius, in fiscum redigantur, nemo non simplicitatem temeritatemque hujus quæstionis cognoscet. Nec alia de causa status banniti jure eligendi Imperatores excidunt quod Electoribus Bavao & Coloniensibus in nuperima Caroli V. electione quoque contigit, non obstantem eorundem protestatione de-
super

Fabric, ubi Goslariensium tum bannitorum præjudicium qui Actione sua contra Henricum Brunsvicensem Ducem a Limine Judicii a Camera repulsi sunt, allegat.

(tt) BLUMIUS cit. Tit. 29. n. 194. GAIL. cit. loc.

(uu) Cent. I. obs. 90. & Cont. FABRIC. ad eand.

(ww) THIL. d. BENIGN. obserb. pract. 21. in fin.

superfacta. (xx) VII.) Et hæc *bannitum* sequitur contumelia, quod si intra annum a banno absolutionem non impetret (yy) ecclesiastica censura tunc quoque norandus sit. (zz) Bannum autem tamdiu durare, donec bannitus absolutionem, & restitutionem in pristinum statum & jura & bona (quæ in bannum Saxonicum superius condemnatus non recuperat, licet innocentiam suam postea probaverit, Land-Recht 38. BERGER *oeconom. Jur. p. 1197*) suppliciter obtinuerit, ex O. C. (a) in vulgus notum est. Ipsa absolutio & restitutio vero, vel per modum *justitiæ*, cum quis innocentiam suam sufficienter adstruxerit, vel contumaciam purgaverit, vel in sententia injunctis satisfecerit, vel per modum *Gratiæ* peragitur. Ad quam Classem autem novissima defuncti Electoris Bavari & Colonienfis Pace Badensis restitutorum exempla referenda sint, historia nostri temporis probe inspecta, facise dijudicaveris, hisceque pensis nec in cohærebis, quod ad *absolutionem ac restitutionem* Bannitorum, qui *status sunt imperii*, statum quoque requiratur consensus comitalis. Cum autem nemo pro bannito habendus sit, qui crimen banno dignum commisit, etiam si notorius sit, nisi protali per sententiam declaratus sit, hæc autem necessario præcedere debeat, legitimus processus (b) ea quoque quæ ad banni processum legibus imperialibus requiruntur, forent adducenda. Postquam autem hac in re otium nobis fecerunt, GAILIUS & BLUMIUS, qui in libris a

VII.) Per annum in banno persistens excommunicatur.

Quousq. bannum duret?

Restitutio bannitorum fit duplici modo.

Vel per modum justitiæ, vel Gratiæ.

Ad status absolutionem statum quoque requiritur consensus.

De Processu banni remissive.

C 2

no

(xx) STRUV. J. publ. c. VII. §. VII. p. 278. & 280. in notis.

(yy) Land-Frieden de anno 1548. Art. Von denen, die über Jahrl. O. C. Augst. d. ann. 1500. Tit. Von denen, so über Jahr und Tag in der Ncht verharren.

(zz) BLUMIUS Tit. 77. n. 43. & GAIL. 2. d. P. P. 18. n. 25.

(a) P. 2. Tit. 18. BLUM. Tit. 77. n. 47. ubi de restitutione honorum factæ & honorum prolixè more suo agit.

(b) Capit. FERD. III. nor 30. FERD. IV. & LEOPOLD. art. 28. JOSEPH. art. 27. & CAROL. VI. art. 20.

nobis allegata omnia hujus capita sat diligenter excussere, ad eos nos & alios remittimus, hoc tantum addentes, ad ejus
Ejus substantia *Substantialia* sicuti in aliis Processibus requiri 1.) *Citationem* quæ vel ad instantiam partis, vel Procuratoris Fiscalis contra
Litis Contestatio, delinquentem agentem decernitur (c) 2.) *Litis Contestatio* quam excipit. 3.) *Causa cognitio* ubi probe perpendendum,
Causæ Cognitio, an qualitates, & requisita Essentialia Criminis fractæ pacis publicæ rite probata sint; (d) delicti enim qualitate (cætera puta, quæ crimen & pœnam ab aliis distinguit (e) non probata reus absolvendus est. (f) Hoc autem in *Processu banni* qui contra

SINGULARE statum Imperii intruitur atque peragitur, *singulare est*, quod
quo ad Processum banni acta ad ipsa Comitata imperialia deferri ibique membris quibus
contra STATUM IMPERIA- dam ex triplici statuum Collegio specialiter ad hanc rem electis (etiam Comitibus & ecclesiastica dignitate splendentibus) juramento obstrictis, numeroque pro diversitate religionis paribus tradi debeant, qui iis diligenter, graviterque perpensis eorum Capita & summam in ipsis Comitibus, omnibusque statibus presentibus additis simul votis suis atque arbitrio exponant, ab ipsis statibus autem postea collectis omnium votis sententia feratur, accedente demum Imperatoris vel ejus Commissarii approbatione

Sub dio olim banni sententia declarata est *Imperatoris nomine publicetur.* (g) Opera quoque erit pretium adnotare quod sententia contra bannitum lata sub dio olim declarata fuerit, (h) Eum qui in Camera Imperiali in
 pu-

(c) Kayserl. Land-Frieden de anno 1548. Tit. 18. §. Doch soll und mag.

(d) Recess. Imp. de anno 1594. §. Die weil dann ferner.

(e) Homod. Confl. 140.

(f) Quod præjudicio Camerali firmat. MTNSING, Cent. I. obs. 40. & Contem. ejusd. ad causam.

(g) Capit. CAROL. ill. Art. 20.

(h) R. J. Ratisbonæ d. anno 1576. s. 5. 7. quod ex literis expectative a Maximiliano II. anno 1573. Super Hennebergici Comitatus parte All-GU-

publicando, declarandoque banno obtinet modus, accurate adnotavit BLUM US. (i) In imperiali autem ab ipso IMPERATORE & IMPERIO decreto banno convetus, ex iis, quæ circa Baviæ & Colonienfis Electoralis declaratum bannum & privationem observata sunt, solennitatibus perspicui potest. Ipsa enim proscriptio fiebat in Aula Imperatoris, sententiaque declaratoria, prævia propositione prælegebatur, postea autem litteræ investituræ discerpebantur & in frustra dissipabantur, his autem rite peractis, declaratio banni diversis in locis Vienna & Ratisbona per certos faciales publicabatur. (k) Ipsa fœmèntia & ejus formula olim erat gravissima (l) auditus ter-

Locus publicationis, & circa eam Solennitates committuntur.

GUSTO Electori concessa patet, quas exhibet LUNIG Cont. II. p. 370. des Reichs-Archiv: Als wir auf rathsam Gutachten und freyer Heimstellung deren auf unsern erst gehaltenen Reichs-Tage zu Augspurg anwesende Chur-Fürsten und Stände, auch der Abweidenden Ræthe, Vortschafften und Gesandten, etliche Unsere und des Reichs ungehörigame Reichellen und Aeltere iederzeit bey Herzog Johannes Friedrichen den Wittelern zu Sachsen, zu Gorha und Grimmenstein enthaltend, samt ihren Receptatorn in Unsere und des Heil. Reichs Lehr erkläret, und daselbst zu Augspurg unter freyen Himmel mit gewöhnlichen Solennitäten öffentlich denunciren und ausruffen.

(i) Tit. 77. n. 13. usque 35.

(k) STRUV. c. 24. §. XI. p. 1120.

(l) Eam exhibet GOLDASTUS Tom. I. Reichs-Sagungen p. 238. et hujus tonoria: Wir theilen deine Wirthin zu einer wissenhaftten Wittwen, und deine Kinder einen ehrhaftigen Waisen, deine Lehen dem Herren, von dem Sie zu Lebñ rühren, dein Erb und eigen deinen Kindern, deinen Leib und dein Fleisch denen Thieren in den Wäldern, denen Vögeln in der Lufft, und denen Fischen in Wasser. Wir erlauben dich iedermänniglich auf allen Straßen und wo ein ieglich Mann Fried und Gutes hat, da sollt du keines haben, und wir weisen dich die vier Straßen der Welt in den Namen des Teuffels. Hodie autem sic esse solet: Geben sie aus den Frieden in den Unfrieden, und erlauben ihr Leib, Haab und Gether iedermänniglich.

Modus ex-
quendi sen-
tentiam ban-
nalem

nam
in Camera
quam

In Imperio
contra status
imperii cons-
uetus alle-
gatur.

ribilis. Ea autem quæ contra Electores modo dictos publica est, habetur apud FABRUM. (m) Tandem & executionem sententiae bannis considerasse non pigebit. Modum ordinemque Executionis in Imperiali Camera contra Imperii subditos banni damnatos, consuetum diligentissime descripsit BLUMIUS. (n) At quomodo & a quo executio contra imperii statum bannium peragenda sit, superiori seculo frequenter quaesitum & disputatum est. At & huc dubiis, per novissimam Imperatoris CAROLI VI. Cspulationem (o) impositus est finis, utpote in qua sancitum est, quod ea, ab alio nemine quam *Directore Circuli*, cui bannitus subsit peragi & secundum præscriptam normam ordinationis executionis imperialis peragi debeat. At hic & dissertatiunculae meæ suos pono limites, ea quæ restant, ad TE CONSULTISSIME DOMINE CANDIDATE AMICEQUE INTEGERRIME faciens verba. Quamquam autem proscriptorum status omnium fere sit miserimus, atamen infaustissima atque plene deploranda illorum non est comparandus calamitati, qui papali percussu sunt banno ecclesiastico. Præscripti enim imperio & ejecti non solum extero in regno, bona, honorem, famam, novumque civitatis jus, sperare, recuperare ac adipisci possunt, sed & ad coelestia nemine impediens adipirare valent. Banni Papalis fulmen autem excommunicatos & ubique terrarum, quocunque se vertant, insequitur, atque concomitatur & quod omni-

(m) Es seynd nunmehr wieder beide Chur Fürsten zu Cöln und Bayern, die respective Privation Necht und Ober Necht vollzogen, jedoch mit dem Unterscheid, daß der erstere, JOSEPH CLEMENS, als Geistlicher, seiner weltlichen von Ihro Königl. Majestät in stat und dem Reich gehaltenen Höben Regalien, Privilegien und andern Gerechtigkeiten priviret, des andern unglückseliger Weis aber neben solcher Privation iedermanniglich freygelassen werden, daß sich zwar niemand an den ersteren weiter soll vergreiffen, wohl aber an den letztern jedes ohne Straffe verführen könne.

(n) Tit. 77. n. 13. usque 35. mit dem articulo.

(o) Cir. art. 20.

omnium miserimam imo dictu audituque horrendum est, omnibus salutis æternæ mediis, ipso cælo, DEI gratia, Angelorum confortio privat & Diabolo tamquam paratissimam prædam, exponit. Eo papalis sacer dominatus, eo inquam sancta Tyrannis, cui terribile hoc iudicium sua debet initia, se suosque porrigit effectus. At enim vero & a Theologis & JCuis posteriori Credendorum Formula addictis dudum demonstratum est papale hoc bannum neque in scriptura sacra, neque in ratione sibi rectè constante ullum invenire fundamentum ac rationem, cui inniti quoque se tueri & ab iniquitatis nota defendere possit. Ita & illi ipsi, qui Romanis initiati sunt sacris injustitiam & iniquitatem summam medio in papatu perspexerunt, ut illi, qui funesta illa Imperatoris HENRICI IV. horrendo hoc papali iudicio iterata vice a GREGORIO VII. tunc temporis Romano Pontifice damnati, usurpatoque ab eodem inauditum ausu banno politico imperio, bonisque omnibus pulsæ, dignitatibus exuri, existimatio neque sedati & tandem in summa egestate morientis temporis composiverunt, bene ob servavere. (p) Immortali autem

(p) Inter quos quoque referri viderique meretur LEHMANN in Chronico Spirense lib. III. cap. 22. lit. D. & lib. 5. cap. 33. usque 40. multisque aliis in locis per totum fere librum. Opera autem precium erit ipsa verba cap. XXI. lib. III. huc transcribere, quæ ita se habent: Was nun die Bedraung des Bannis belangt, hat kein Bischoff diese Macht, daß er jemand die Seeligkeit abstricken könne, als solchem Menschen, welcher mit seinen groben Sünden selbst Gottes Zorn und die ewige Verdammnis verdireket, und sich des ewigen Lebens unfähig gemacht habe. So gebühet es auch keinem Bischoff zu sagen, daß er Macht habe, Jemand wegen weltlicher und zeitlicher Rütgreiche und anderer Sachen seines Christenthums zu berauben, und denselben neben die Teuffel zu setzen, da der Herr Christus selbst vom Himmel kommen, und unschuldiges Blut vergossen hat wollen lebzig machen, und den Christen die Lehre hinterlassen, daß Sie umb ihrer Mit-Christen halben sollen das Leben zu lassen nicht weigern.

laude dignus est, Gloriosissimæ memoriæ Imperator JOSEPHUS qui bannale Fulmen a CLEMENTE XI. ipsi exercituique suo in Italiam misso minatum parum vel plane nihil habeat illique eodem obviam ibat, & sceptrum regium a Cœlesti manu ipsi commissum, nec ullius superioris potestati in terra subjectum, generoso planeque regio spiritu a papali vindicabat servitute: Laudandi quoque sunt piissimi Principes nostri, qui purgatis in terris suis a Papalibus traditionibus sacris & hoc papale jugum excussere & Excommunicationem ad eam redigerunt formam, ut per eam excommunicationis via ad Cœlum potius aperiat, quam præcludatur; licet ea ipsa Papatus reliquarum non plane expers sit. At quum Tu ipse VIR CLARISSIME, qui & in historia & juribus tam veteris, quam hodiernæ Ecclesiæ bene versatus es, sine dubio Originem indolemque veteris, & Causas hodiernæ excommunicationis, ad aliam longe formam ac faciem redactæ, & quæ circa eam sint notanda, in dissertatione Tua inaugurali exactius &, ut facere scelles, erudite expones, merito ab eorum evolutione abstinco, meaque orationi finem integerrimo hoc impono voto, ut non solum status Tuus novus Doctoralis, qui TIBI confertur Dignissimo, semper sit felix & faustus, eique accedant alia haud minus condigna augmenta, munia puta magis splendidiora, siveque conjugium, sed & quando Reipublicæ prodesset, &, quod ut sero admodum fiat, DEUM exoro, vivere desines, terrenam hanc felicitatem tandem æternæ quoque salutis concomitetur status omnium exoptatissimus. Me autem, quem nostri integerrimum Tuique studiosissimum & imposterum ama,

Dabam Dresdæ d. 24. Julii, Anno
M DCC XXVII.

Errata.

Pag. 6. in marg. post *congesti* adde *sunt.* p. 8. in marg. lege *consensum.* lin. 16. pro
eum leg. *cum.* pag. 9. in marg. lege *q̄bi imperio.* lin. 14. lege *confessione.* p.
13. lin. 17. lege *imperio.* p. 17. lin. 5. lege *ejus* & dele *q̄e* lin. 23. lege *hunc.* p. 20.
lin. 1. leg. *allegatis.* in marg. leg. *substantialia.* lin. 18. leg. *addiis.* lin. 20. post
feratur adde *et.* pag. 21. lin. 4. lege *Electoris.* lin. 11. lege *audituque.* in not.
lit. l. lin. 3. lege *zu ehehafften.* p. 23. lin. 12. post *iniquitatem* adde *ejus.* lin. ult.
leg. *composuerunt.* p. 24. lin. 12. lege *reliquiarum.* lin. 23. lege *Reipublica,* &
lin. 24. lege *hancce.* Commata autem & alia leviora errata benevolus Lector
ipse corriget & supplebit.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Kp 1884

X 2635642

12340.
Pa

N 47

33

DISSERTATIO EPISTOLICA
qua
Præcipua Banni Imperialis Capita
occasione
DISPUTATIONIS INAUGURALIS
de
*Statu excommunicatorum civili ex men-
te Protestantium*

quam
VIR
Clarissimus, Amplissimus, Consultissimus q̄ Dominus,
**DN. WOLFFGANG
ANDREAS FERBER,**

J. U. L.
Advoc. Elect. Immatr. atque Senator Zwickaviensis,
Pro obtinendo GRADU DOCTORALI

IN ACADEMIA FRIDERICIANA HALLENSI
d. Julii M. DCC. XXVII,

habuit,
ex LL. Imperii & Historia expendit

simulque
Consultissimo Dn. Doctorando tanquam Amico suo

integerrimo
de adipiscendis honoribus Academicis sincerè gratulatur

August Gotthelf Hilliger, J. U. D.

DRESDÆ, JOH. CONR. STOESELLIUS, Typ. Aul. impressit.

Kip 1884

